

PAMIATKOVÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava

Číslo: PÚ-11/1200-4/9066/BRO

Bratislava 05. 12. 2011

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa § 26 ods. 1 zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov v spojení s § 18 ods. 2 a § 44 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,

d o r u č u j e V E R E J N O U V Y H L Á Š K O U

oznámenie o vydaní rozhodnutia:

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky ako miestne a vecne príslušný správny orgán v zmysle ustanovenia § 9 ods. 3 a § 10 ods. 2 písm. d) zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej iba „pamiatkový zákon“) vydáva podľa § 15 ods. 1 pamiatkového zákona v súlade s ustanovením § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov toto

r o z h o d n u t i e :

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 15 ods. 1 pamiatkového zákona v spojení s ustanovením § 2 ods. 2 pamiatkového zákona

v y h l a s u j e z a n á r o d n ú k u l t ú r n u p a m i a t k u

kaštieľ a park v Širkovciach okr. Rimavská Sobota, k. ú. Širkovce, súpis. čís. 111, parc. čís. 332 (kaštieľ), 335/1; 335/2; 336; 337/1; 337/2; 337/3 (park). V zmysle listu vlastníctva č. 521 sú parcely č. 332 a 336 a stavba na parcele 332 vo vlastníctve Obce Širkovce, 980 02 Širkovce, v zmysle listu vlastníctva č. 1171 sú parcely č. 335/1 a 335/2 vo vlastníctve Slovenskej republiky a neznámych vlastníkov, v správe Slovenského pozemkového fondu Búdková 36, 817 15 Bratislava (podiel 23/24), a Dr. Sivoné Kiss Magdolny Edit, Beethoven utca 11, 1126 Budapešť 12, Maďarská republika (podiel 1/24), parcely č. 337/1, 337/2, 337/3 sú vo vlastníctve neznámych vlastníkov.

O d ô v o d n e n i e

V zmysle § 2 ods. 3 pamiatkového zákona je kultúrna pamiatka podľa tohto zákona hnutelná vec alebo nehnuteľná vec pamiatkovej hodnoty, ktorá je z dôvodu ochrany vyhlásená za kultúrnu pamiatku.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (ďalej iba „Pamiatkový úrad SR“) začal dňa 15. novembra 2011 správne konanie o vyhlásení kaštieľa a parku v Širkovciach (ďalej len „predmetný objekt“) za národnú kultúrnu pamiatku na základe podkladu pre vyhlásenie národnej kultúrnej

pamiatky (ďalej iba „podklad“), ktorý vypracoval Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica na podnet Obce Širkovce.

Účastníkovi konania Obci Širkovce bolo oznámenie o začatí správneho konania doručené dňa 15. 11. 2011. Účastník konania neuplatnil v priebehu správneho konania žiadne námietky.

Podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a v zmysle ustanovenia § 34 predmetného zákona Slovenský pozemkový fond Bratislava nakladá s pozemkami, ktorých vlastník nie je známy a teda mu prislúchajú práva účastníka konania v správnom konaní. Účastníkovi konania Slovenskému pozemkovému fondu Bratislava bolo oznámenie o začatí správneho konania doručené dňa 15. 11. 2011. Účastník konania sa listom č. /11/RO-20 zo dňa 21. 11. 2011 vyjadril, že berie na vedomie povinnosti vyplývajúce zo znenia § 15 ods. 4 písm. a) a b) pamiatkového zákona a nemá výhrady voči vyhláseniu národnej kultúrnej pamiatky kaštieľ a park v Širkovciach.

Účastníčke konania Dr. Sivoné Kiss Magdolny Edit bolo oznámenie o začatí správneho konania doručené - deň uloženia zásielky na pošte 16. 11. 2011, zásielka neprevzatá v odbernej lehote, zásielka poštou vrátená dňa 01. 12. 2011, čím sa zásielka považuje za doručenú. Účastníčka konania neuplatnila v priebehu správneho konania žiadne námietky.

Začiatok správneho konania bol oznámený aj verejnou vyhláškou, na úradnej tabuli Obce Širkovce bola verejná vyhláška vyvesená dňa 15. 11. 2011, zvesená dňa 30. 11. 2011. Na úradnej tabuli a elektronickej tabuli Pamiatkového úradu SR bola verejná vyhláška vyvesená dňa 14. 11. 2011, zvesená dňa 29. 11. 2011.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v priebehu správneho konania zistil skutočný stav veci tak, ako to ustanovuje § 32 ods. 1 správneho poriadku, pričom vychádzal najmä z predloženej charakteristiky predmetného objektu, a následne posúdil splnenie kritérií podľa § 15 ods. 1 pamiatkového zákona, podľa ktorého sa vec, ktorá má pamiatkovú hodnotu, vyhlasuje za národnú kultúrnu pamiatku. Keďže podklad pre vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky jednoznačne preukázal pamiatkovú hodnotu, ktorou je podľa § 2 ods. 2 pamiatkového zákona súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany, došlo k splneniu kritérií na vyhlásenie predmetného objektu za národnú kultúrnu pamiatku vo verejnom záujme.

Správny orgán vychádza zo skutočnosti, že predmetný objekt bol na základe vyhodnotenia historických máp postavený koncom 18. – 1. pol. 19. storočia. Pôvodným vlastníkom bol šľachtický rod Szilassyovcov. Kaštieľ je predstaviteľom vidieckeho šľachtického sídla, ktorý disponuje súhrnom pamiatkových hodnôt. Predovšetkým hodnotou urbanistickou, spolu s anglickým prírodnokrajinárskym parkom ako súčasť rozsiahleho areálu, začleneného v historickej zástavbe sídla, ktorého súčasťou je aj národná kultúrna pamiatka - reformovaný kostol z 1. pol. 18. storočia, hodnotou architektonickou – aj napriek narušenému stavu je čitateľná hmotovo-priestorová skladba, pôvodný pôdorys s 3-krídlou dispozíciou a architektonické členenie fasád, hodnotou spoločenskou – Margita Maróthy (1872 – 1955), ktorá bola manželkou posledného vlastníka - ministerského tajomníka Dr. Olivera Gömöryho (1869 – 1920), patrila na prelome 19. a 20. storočia medzi popredné uhorské herečky. Bola členkou Národného divadla v Budapešti. V kaštieli v Širkovciach prijímala časté návštevy popredných predstaviteľov inteligencie svojej doby (vedcov, filozofov, umelcov, spisovateľov), akými boli napr. maliar Ladislav Mednyanský, sochár Dezider Györi, spisovatelia Viktor Szombathy, a Pavel Simándy, spisovateľ a literárny vedec Aladár Komlós, spisovateľ a publicista Edgár Balogh, ako aj spisovateľ Július Werner. Kaštieľ v Širkovciach sa stal jedným z regionálnych centier inteligencie a vzdelanosti na prelome 20.-tych a 30.-tych rokov 20. storočia v Gemeri.

Vzhľadom k stavebno-technickému stavu je dôležitou pamiatkovou hodnotou v prípade predmetného objektu aj vhodnosť jeho využitia a perspektíva zachovania. Spoločenský záujem na zachovaní kaštieľa je veľký. Zo strany obce ako vlastníka je deklarovaná snaha o jeho záchranu a o zriadenie pamätnej izby Gömöryovcov v obnovenom objekte. Gömöryovci sú dodnes významným spôsobom zapísaní v historickom povedomí obyvateľov Gemera – Malohontu. V samotných zbierkach Gemersko-malohontského múzea je zachovaná pozostalosť Olivera a Margity Gömöryovcov, ktorú tvoria archívne dokumenty, kusy historického nábytku z pôvodného interiéru kaštieľa, rôzne osobné predmety oboch manželov. Aj napriek narušenému stavebno-technickému stavu je možná jeho rekonštrukcia na základe jestvujúcej historickej fotodokumentácie.

V zmysle § 27 pamiatkového zákona základná ochrana kultúrnej pamiatky je súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu. Pričom obnova kultúrnej pamiatky podľa pamiatkového zákona je súbor špecializovaných odborných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia a rekonštrukcia kultúrnej pamiatky alebo jej časti. Súčasne má vlastník kultúrnej pamiatky, v zmysle § 28 ods. 2 písm. a) pamiatkového zákona povinnosť vykonávať na svoje náklady základnú ochranu kultúrnej pamiatky, ako aj povinnosť postupovať pri obnove podľa § 32 pamiatkového zákona. Ak bude potrebné rekonštruovať časti nehnuteľnosti alebo aj nehnuteľnosť ako celok, môže vlastník nehnuteľnosti, ktorá bola vyhlásená za kultúrnu pamiatku, požiadať obec a ministerstvo o finančný príspevok alebo poskytnutie štátnej pomoci na zachovanie pamiatkovej hodnoty kultúrnej pamiatky a na primeranú náhradu preukázateľnej ujmy, ktorá mu vznikne aplikáciou tohto zákona alebo rozhodnutím podľa tohto zákona. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky prostredníctvom grantového programu Obnov si svoj dom poskytuje finančné prostriedky na obnovu kultúrnych pamiatok. Na obnovu kultúrnej pamiatky je možné, na základe predloženia projektu, získať finančné prostriedky aj zo štrukturálnych fondov.

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov (ďalej len „Ústava Slovenskej republiky“) v čl. 44 ods. 2 ukladá každému povinnosť chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo, súčasne nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky (čl. 44 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky). Z citovaných ustanovení Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že ak sú splnené podmienky stanovené zákonom, je z dôvodu verejného záujmu, nutné individuálnym aktom – v tomto prípade rozhodnutím o vyhlásení národnej kultúrnej pamiatky, zabezpečiť vyšší stupeň ochrany pamiatkového fondu. V zmysle ustanovenia § 15 pamiatkového zákona Pamiatkový úrad Slovenskej republiky vyhlasuje hnutel'nú vec alebo nehnuteľnú vec, ktorá má pamiatkovú hodnotu na základe podkladu pre vyhlásenie, ktorý vypracúva Krajský pamiatkový úrad alebo Pamiatkový úrad Slovenskej republiky na podnet právnickej osoby, fyzickej osoby, alebo z vlastného podnetu.

Vzhľadom na uvedené rozhodol správny orgán tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e :

Podľa § 53 a § 58 ods. 1 správneho poriadku má účastník konania právo podať proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. Podľa § 54 ods. 1 a 2 správneho poriadku sa odvolanie proti tomuto rozhodnutiu podáva prostredníctvom Pamiatkového úradu Slovenskej republiky a to v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia.

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom až po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov za podmienok ustanovených v § 247 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

PhDr. Katarína Kosová
generálna riaditeľka

Rozhodnutie sa doručí – do vlastných rúk:

1. Obec Širkovce, Obecný úrad, 980 02 Širkovce č. 184 - doručené aj formou verejnej vyhlášky
2. Slovenský pozemkový fond, Búdková 36, 817 15 Bratislava
3. Dr. Sivoné Kiss Magdolny Edit, Beethoven utca 11, 1126 Budapest 12, Maďarská republika

Rozhodnutie sa doručí – doporučene (po nadobudnutí právoplatnosti) :

4. Správa katastra Rimavská Sobota, Kraskova 2, 979 01 Rimavská Sobota

Na vedomie:

5. Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica
6. Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, pracovisko Banská Štiavnica
7. Ministerstvo kultúry SR., Sekcia kultúrneho dedičstva
8. Pamiatkový úrad SR - na založenie do spisu – doručené aj formou verejnej vyhlášky

VEREJNÁ VYHLÁŠKA

Rozhodnutie o vyhlásení národnej kultúrnej pamiatky kaštieľ a park v Širkovciach, okr. Rimavská Sobota, k. ú. Širkovce sa podľa § 15 ods. 1 a § 44 ods. 4 pamiatkového zákona v spojení s ustanovením § 26 správneho poriadku doručuje verejnou vyhláškou – oznámením o rozhodnutí, ktoré sa vyvesí na úradnej tabuli a elektronickej tabuli správneho orgánu – Pamiatkového úradu Slovenskej republiky, a na úradnej tabuli Obce Širkovce. Pätnásť deň vyvesenia verejnej vyhlášky je dňom doručenia.

Vyvesené dňa: 7. 12. 2011 Zvesené dňa:

Potvrdené dňa: Pečiatka a podpis: Proštor

Pamiatkový úrad
Slovenskej republiky
Cesta na Červený most 6
814 06 Bratislava
-3-